

KÖYLIÖ, Tuiskulan kylä

Kaavoitusalueen tarkastus Köyliön Tuiskulan kylässä

17.7.1979 pyysi Geosinööri Oy Porista museovirastolta tietoja kaavoituksessa huomioitavista esihistoriallisista suojelukohteista Köyliön Tuiskulan ja Yttilän kyläsuunnittelualueilla. Köyliön Tuiskulan suunnittelualueen tarkastin maastossa 13.9.1979. Tarkoitukseni oli pyrkiä selvittämään alueelta tunnettujen kivikautisten asuinpaikkojen laajuuksia sekä tarkastella, missä määrin jokirantamaisena kivikautisine asuinpaikkoinen oli säilynyt rakentamattomana. Koska tiedot tarvittiin syyskuun aikana, jouduin tekemään matkan kuun puolivälissä, jolloin pellot olivat vielä kyntämättä. Tämä, samoin kuin pitkälliset, rankat sateet, jotka olivat tehneet pellot mahdottomiksi kulkea, estivät lähes täydellisesti kivikautisen asuinpaikan merkkien tarkastelemisen kohteiden laajuuksien määrittämiseksi.

Tuiskulan suunnittelualueelta tunnetaan tällä hetkellä kuusi kivikautista asuinpaikkaa (luettelo, sivu 3). Ne sijoittuvat Köyliönjoen molemmin puolin ja yhtä muita hiukan alempana jokivarressa olevaa (kohde 6) lukuunottamatta ovat n. 45 m:n (tai sitä ylempänä) korkeudella nykyisestä merenpinnasta. Ainoastaan kahdella paikalla, Parkkilan talon maalla olevalla (kohde 11) ja Eskonkallion kivikautisella asuinpaikalla (kohde 4) on suoritettu kaivauksia (Parkkila, v. 1935 S.Pälsi, v. 1938 J.Leppäaho, Eskonkallio, v. 1949 J.Leppäaho). Molemmilta paikoilta saatu keramiikka kuuluu Jäkärälän ryhmään (T.Riska FM 1945, T.Edgren SMYA 64). Todettujen asuinpaikkojen lisäksi alueelta tunnetaan erittäin runsaasti irtolöytöjä. On ilmeistä, että Tuiskulassa Köyliönjoen molemmin puolin on 45 m:n korkeudella vahva kivikautinen asutusvyöhyke, jonka keskusalue on nykyisten Parkkilan talon ja Osuuskaupan välillä. Jotta alueen kaikki kivikautiset asuinpaikat voitaisiin todeta ja niiden laajuudet määrittää, olisi alueella suoritettava laajoja koekaivauksia.

Tarkastuksen yhteydessä saatoin ainoastaan todeta, että jokirantamaisema on säilynyt melko hyvin rakentamattomana varsinkin joen etelärannalla. Pohjoisrannalta on rakentaminen jossain määrin tuhonnut kivikautista kulttuurikerrosta.

Maanomistajista tapasin ainoastaan Parkkilan tilan isännän Eemil Parkkisen, joka hyvin tiesi maallaan olevasta kivikautisesta asuinpaikasta. Runsaimmin löytöjä hän kertoi tulevan maantien eteläpuolelta ladon ja päärakennuksen välillä olevalta alueelta. Paikka on merkitty sinisellä sivun 4 kartassa. Lisäksi hän kertoi metsässä talon pohjoispuolella olevan kiviröykkiöitä. Kävin katsomassa röykkiöitä oppaanani Eemil Parkkinen.

Kiviröykkiöt sijaitsevat kuusimetsässä n. 200 m pohjoiseen Parkkilan päärakennuksesta Tuiskulasta Kalmeenkulmalle vievältä tieltä lähtevän metsätien eteläpuolella pohjoiseen ja luoteeseen viettävässä rinteessä. Röykkiöitä on kaikkiaan lähes kymmenen ja ne sijaitsevat melko laajalla alueella. Röykkiöt on koottu siten, että suuren, usein pystyssä olevan kiven ympärille on kasattu kiviä ja maata. Nyt röykkiöt ovat osittain sammalen peitossa ja niiden koko ja muoto vaihtelee. Osa on lähinnä pyöreitä ja kekomaisia, osa pitkänomaisia. Ei ole täysin mahdotonta, että kysymyksessä ovat silmäkiven ympärille kootut hautaröykkiöt. Samantapaisen, mahdollisen hautaröykkiön on Tuiskulan kylässä havainnut v. 1941 J. Leppäaho. Röykkiöt eivät vaikuta luontaisilta kivikasoilta, eivät myöskään kaskiraunioilta, koska rinne röykkiöiden ympärillä laskee melko jyrkästi. Lisäksi muutamissa röykkiöissä pystykivet on selvästi pienemmällä kivillä tuettu pystyasentoon.

Tiedot kaavoituksessa huomioitavista esihistoriallisista suojelukohteista lähetettiin Geosinsinöörit Oy:lle 3.10.1979 (museoviraston kirje 4643/3.10.1979).

Helsingissä 12.11.1979

Paula Purhonen

Liitteet: sivu 3, luettelo Tuiskulan kaavoitusalueen esihistoriallisista suojelukohdeista
sivu 4, karttaote Tuiskulan suunnittelualueesta
(peruskartan 1134 08 suurennos 1:10 000)
sivut 5-8, kuvat negatiiveista 50574-50588 ja 50592-50593

Esihistorialliset suojelukohteet Köyliön Tuiskulan suunnittelu-
alueella

3. Tuiskula, Uusi-Härkälä, Rno 1:316
Kivikautinen asuinpaikka. II.
Pk. 1134 08
 $x = 8582-8566, y = 6628-6600, z = 47 \text{ m}$
Köyliönjoen lounaisrannalla loivalla rinnepellolla.
4. Tuiskula, Kylä-Marttila Rno 1:228, Eskonkallio
Kivikautinen asuinpaikka. II.
Pk. 1134 08
 $x = 8604-8592, y = 6590-6572, z = 45 \text{ m}$
Köyliönjoen eteläpuolella jokeen viettävällä rinteellä.
Kaiv. J.Leppäaho 1949.
5. Tuiskula, Helminen
Kivikautinen asuinpaikka. II.
Pk. 1134 08
 $x = 8608-8600, y = 6576-6568, z = 51 \text{ m}$
Köyliönjoen etelärannalla mäenrinteessä.
6. Tuiskula, Myllymäki, Vanhankartanon maa
Kivikautinen asuinpaikka. II.
Pk. 1134 08
 $x = 8660-8642, y = 6506-6486, z = 40 \text{ m}$
Sorakumpu Köyliönjoen eteläpuolella.
11. Tuiskula, Parkkila, Rno 1:198
Kivikautinen asuinpaikka. II.
Pk. 1134 08
 $x = 8624-8612, y = 6600-6578, z = 44 \text{ m}$
Etelärinteessä Köyliönjoen pohjoispuolella.
Kaiv. S.Pälsi 1935, J.Leppäaho 1938.
12. Tuiskula, Kylä-Marttila Rno 1:228, Osuuskauppa, Akun tontti
ja Kolisoja
Kivikautinen asuinpaikka. II.
Pk. 1134 08
 $x = 8605-8577, y = 6648-6604, z = 45 \text{ m}$
Rinnepeltoa Köyliönjoen pohjoisrannalla.

3. Tuiskula, Parkkila, Rno 1:228, Uusi-Parkkila,
Kivikautinen asuinpaikka II.
Rautakautisia rökkiöitä? II.
Pk. 1134 08
 $x = 8642, y = 6582, z = 50$
Köyliön Tuiskulan talon pohjoispuolella.
Kuusimetsässä
4. Tuiskula, Kylä-Marttila, Rno 1:228, Rakonkallio,
Kivikautinen asuinpaikka II.
Pk. 1134 08
 $x = 8604-8592, y = 6590-6572, z = 42$
Köyliön eteläpuolella joken viettävällä rintamalla.
Kaiv. 1. leppäaho 1949.
5. Tuiskula, Heikkinen,
Kivikautinen asuinpaikka II.
Pk. 1134 08
 $x = 8608-8600, y = 6576-6568, z = 51$
Köyliön eteläpuolella mäntymetsässä.
6. Tuiskula, Mälymäki, Vehnäkärstalon maa,
Kivikautinen asuinpaikka II.
Pk. 1134 08
 $x = 8660-8642, y = 6506-6488, z = 40$
Sotakumpu Köyliön eteläpuolella.
11. Tuiskula, Parkkila, Rno 1:198,
Kivikautinen asuinpaikka II.
Pk. 1134 08
 $x = 8624-8612, y = 6600-6578, z = 44$
Eteläpuolella Köyliön pohjoispuolella.
Kaiv. 2. Pöytä 1935, 1. leppäaho 1938.
12. Tuiskula, Kylä-Marttila, Rno 1:228, Osavakauden, Akun tontti
ja Kallio,
Kivikautinen asuinpaikka II.
Pk. 1134 08
 $x = 8605-8577, y = 6648-6604, z = 45$
Rinnepuolella Köyliön pohjoispuolella.

50574

50575

50576

50577

50570

50571

50572

50573

YLÄKUVASSA ETUALALLA OSUUSKAUPAN TONTILLA OLEVAA KK.ASUINPAIKKAA. JOEN VASTARANNALLA UUSI-HÄRKÄLÄN ASUIN-
PAIKKA KUVATTU LOUNAASEEN. ALAKUVASSA TUISKULAN KESKUSTAA IDÄSTÄ KUVATTUNA. KESKELLÄ VAS. OSUUSKAUPPA.

VALOK. PAULA PURHONEN 1979

50580

50581

50578

50579

YLÄKUVISSÄ TUISKULAN KESKUSTASSÄ OLEVAAN ASUINPAIKKAAN KUULUVAA OSAA
OSUUSKAUPAN PÖHJOISPUOLELLÄ ETELÄSTÄ KUVATTUNA. ALAKUVASSÄ JOKIMÄISE-
MÄÄ OSUUSKAUPAN PIHASTÄ LÖUNÄÄSEEN KUVATTUNA.

KÖYLIÖ Tuiskula Parkkila

SIVU 7

50582

50583

YLÄKUVASSA PARKKILAN PÄÄRAKENNUS
LÄNNESTÄ KUVATTUNA.

ALAKUVASSA PARKKILAN KIVIKAUTISTA ASUIN-
PAIKKAA ETELÄÄN KUVATTUNA. ENITEN LÖYTÖ-
JÄ TULEE MAANOMISTAJAN MUKAAN PELLOLTA
KUVAN VAS. REUNASSA, LADON KOHDALLA
LÖYDÖT VÄHENEVÄT JA LOPPUVAT
JOEN VASTARANNALLA NUOLEN KOHDALLA
ESKONKALLION JA HELMISEN KIVIÄK. ASUINPAIKAT.

50584

50585

50586

50587

50588

50592

50593

PARKKILAN METSÄSSÄ OLEVIA KIVIRÖYKKIÖITÄ, JOISSA ISOMMAN PYSTYKIVEN
YMPÄRILLE ON KASATTU PIENEMPIÄ KIVIÄ.